

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਸਿਕੰਡਰੀ) ਪੰਜਾਬ
ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਫੇਜ਼ - 8, ਮੋਹਾਲੀ
(ਗ੍ਰਾਂਟ ਸ਼ਾਖਾ)

9/12
 P/21/3/23
 202345004
 21/3/23

ਵੱਲ

ਸਮੂਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ.)
 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ।

ਮੀਮੋ ਨੰ. DPIS-GP20GENL/89/2022-GRANT PENSION-2-DPIS/315429/2023 82289,
 ਮਿਤੀ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ, 21-03-2023

ਵਿਸ਼ਾ - ਪੰਜਾਬ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਫੀਸ ਆਫ ਅਨਏਡਿਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨਜ਼
 ਐਕਟ, 2016 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਫੀਸਾਂ, ਵਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ
 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ।

ਹਵਾਲਾ - ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਇਸ ਦਫਤਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਮੀਮੋ ਨੰਬਰ ਈ-315429, ਗਪ
 2(1)/202287523 ਮਿਤੀ 11.04.2022 ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਵਿੱਚ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ
 ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨਵਾ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਅਧੀਨ
 ਪੱਤਰ (ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਪਾਲਣਾ
 ਕਰਵਾਉਣੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ/ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ
 ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਆਪ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ
 ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ/ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਫੀਸਾਂ, ਵਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਬੰਧੀ ਵਿਭਾਗ
 ਦੀ ਈ-ਮੇਲ ਆਈ.ਡੀ. deputydirectorpas@yahoo.co.in ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ
 ਜਾਵੇ।

ਨੱਥੀ - ਉਕਤ ਅਨੁਸਾਰ।

ਦਫਤਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ, ਜਲੰਧਰ

ਪਿਠ ਅੰਕਣ ਨੰ. 91-212023 83476

ਮਿਤੀ ਜਲੰਧਰ 22.3.2023

P/21/3/23

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਪ੍ਰਾ.ਏ.ਸ.)

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ:-

- ① ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ (ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ, ਜਲੰਧਰ) ਦੀ ਇਨਸਪੈਕਸ਼ਨ ਕਰਨ ਨੂੰ।
- ② ਸਮੂਹ ਵਿਧਿਆਰਥੀਆਂ/ਮਾਪਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਖੇ ਦੱਸੇ ਗਏ।
- ③ ਜੀ.ਮ. (2833 ਵਿਚ) ਯਾਦਗਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ।

P/21/3/2023
 22/3/2023
 ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਪ੍ਰਾ.ਏ.ਸ.)

O/o Director Public Instructions (SE) Punjab

Block-E, PSEB Complex , Vidya Bhawan 4th Floor Phase - 8 Mohali.

Ph - 0172 2214393

To

All District Education Officers (SE/EE)

Punjab

Memo No : E-315429, GP2CI/202287523

Dated :- 11-04-2022

Subject :- The Punjab Regulation of Fee of Unaided Educational Institutions Act, 2016: Directions to Unaided educational institutions concerning sale of textbooks and uniforms.

The Government of Punjab has enacted The Punjab Regulation of Fee of Unaided Educational Institutions Act, 2016 ("the Act") amended from time to time for, *inter alia*, regulation of fee and other related activities in private unaided educational institutions ("unaided institutions").

Section 5 of the Act directs all unaided institutions to notify and display the specifications of uniform and books at conspicuous place and the parents shall be at liberty to purchase such uniforms and books from any place of their choice. However, the color, design and any other specifications of the uniforms so notified shall not be changed for at least the next two years.

Apart from above, there are other regulations by respective boards like those related to non-business activities by the schools within school premise i.e. prohibition of sale of books and uniforms by schools in their premises, etc.

To ensure implementation of the above in true spirit, it is hereby directed that;

- (a) Each unaided institution situated in the Municipal towns "Class C" shall publish the names, addresses and telephone numbers of at least three (3) book shops at conspicuous place where the prescribed books are available;
- (b) For each unaided institution situated in the Municipal Towns "Class B", the number of such shops shall be at least five (5);
- (c) For each unaided institution situated in the Municipal Town "Class A", the number of such shops shall be at least ten (10); and

(d) For each unaided institution situated in the Municipal Corporations of Amritsar, Ludhiana, Jalandhar, Patiala and Bathinda, the number of such shops shall be at least twenty (20).

It is further directed that the list of all such shops shall be submitted by each unaided institution to the DEOs (SE/ EE) within 7 days of issuance of this Order. Any inclusion or exclusion from such list shall be duly intimated to the DEOs immediately.

In case of change in the design of the uniform, the existing students shall be given a period of 2 years to buy the newly specified uniform. Till that time, students shall be allowed to wear the existing uniforms.

Further, as pronounced by various courts from time to time, and has been reiterated by this office, the increase in the school fees is not an inherent right of the unaided institutions. Therefore, any violation of the provision of the Act relating to fixation of fees by unaided institutions shall be strictly dealt with.

Also, Section 3 of the Act provides for the constitution of Regulatory Bodies at the district level headed by the Deputy Commissioner of the district along with other members. In pursuance of Section 22 of the Act, the Regulatory Bodies are hereby directed to hear and decide the complaints received from parents/ guardians related to increase of fee and other unfair trade practices relating to sale/ purchase of books and uniform.

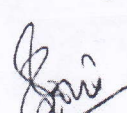
All DEOs are hereby directed to form inspection team(s) to ensure strict compliance of this Order. The team(s) shall complete inspection within 15 days from the receipt of the list of shops by the unaided institutions and shall submit a report to this effect within 7 days thereof. The DEOs may forward the inspection report(s) to the respective Regulatory Bodies.

This issues with the approval of Hon'ble Chief Minister, Government of Punjab.

Assistant Director (Private Aided Schools)
O/o Director Public Instructions (SE)
Punjab, SAS Nagar

Endst.

- 1: ACS to Hon'ble CM, Government of Punjab
- 2: PS to Secretary School Education, Government of Punjab
- 3: DGSE, Punjab
- 4: All Deputy Commissioners cum Chairperson District regulatory Body
- 5: All DEOs (SE) cum Member Secretary, District Regulator Authority
- 6: All DEOs (EE)

Assistant Director (Private aided schools)

1242

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਸੈਕੰਡਰੀ) ਪੰਜਾਬ
ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਫੇਜ਼ - 8, ਮੋਹਾਲੀ
(ਗੁੱਟ ਸ਼ਾਖਾ)

ਵੱਲ

ਸਮੂਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ.)
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ।

2023 45056
11/3/2023

ਜੀ-2
82
22/3

ਮੀਮੇ ਨੰ. DPIS-GE20GENL/59/2023-GRANT PENSION-1-DPIS/463983/202382820
ਮਿਤੀ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ, 21-03-2023

ਵਿਸ਼ਾ - ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਈ-ਪੰਜਾਬ ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਫੀਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ THE PUNJAB
REGULATION OF FEE OF UNAIDED EDUCATIONAL INSTITUTIONS BILL,
2016 ਦੇ ਲੜੀ ਨੰ. 6(2) ਵਿੱਚ ਫੀਸਾਂ ਫਿਕਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ :-

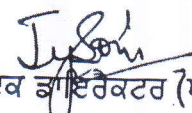
*"The fee fixed under sub-section (1), shall be displayed
by every Unaided Educational institution at the conspicuous
place in the school premises."*

Conspicuous place ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਲ 2019 ਦੇ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ
ਲੜੀ ਨੰ. 2 (ff) ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ:-

*"Conspicuous place means and includes Notice Board
and website of the Unaided Educational Institutions and
website of the Department of School Education."*

2.0 ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਫੀਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਈ-ਪੰਜਾਬ ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਦੇਣ ਦਾ ਲਿੰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਇਸ ਲਿੰਕ ਤੇ ਫੀਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ੋਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

3.0 ਕਿਉਂ ਜੋ ਹੁਣ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ
ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਸੈਸ਼ਨ
ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ/ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਦੀ
ਫਿਕਸਡ ਫੀਸ ਸ਼ੋਅ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਦਾਇਤਾਂ
ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਈ-ਪੰਜਾਬ
ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਆਪਣੀ (ਸਬੰਧਤ ਸਕੂਲ) ਆਈ.ਡੀ. ਰਾਹੀਂ ਫੀਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਜ
ਕਰਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਪ੍ਰਾ.ਏ.ਸ.)